

Sygn. akt IV KS 37/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

o rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 27 stycznia 2023 r.,

w sprawie M. S.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z 4 sierpnia 2022 r., sygn. akt II Ka 199/22 uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Olecku z 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 62/22

na podstawie art. 539 e § 2 k.p.k.

postanowił:

1) oddalić skargę,

2) kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.

UZASADNIENIE

M. S. został oskarżony o to, że dniu 30 stycznia 2022 r. ok. godziny 01:15 w m. O. przy ul. [...] na drodze wojewódzkiej [...] w ruchu lądowym prowadził samochód osobowy V. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości - wynik 0,72 mg/l, 0,71 mg/l zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu tj. o czyn z art. 178a §1 k.k.

Wyrokiem nakazowym z 10 marca 2022 r. M. S. został skazany na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, Sąd ustalił wysokości jednej stawki na 20 zł. Na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. Sąd Rejonowy wyrokiem nakazowym orzekł wobec M. S. zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na

okres 3 lat, a na podstawie art. 43a § 2 k.k. świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu P.

Na skutek sprzeciwu obrońcy oskarżonego, wyrokiem z 26 kwietnia 2022 r. Sąd Rejonowy w Olecku, w sprawie o sygn. akt II K 62/22 na podstawie art. 66 § 1 k.k., 67 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko M. S. warunkowo umorzył na okres 2 lat próby. Na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu P. w wysokości 10 000 zł, a na podstawie 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 Sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów określonego rodzaju-mechanicznych na okres 1 roku, zaliczając na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów okres zatrzymania praw jazdy od dnia 30 stycznia 2022 r.

Na skutek apelacji oskarżyciela publicznego, wyrokiem z 4 sierpnia 2022 r., sygn. akt II Ka 199/22 Sąd Okręgowy w Suwałkach uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Olecku do ponownego rozpoznania.

Skargę od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. - poprzez uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania podczas, gdy w rzeczywistości nie wystąpiła żadna przesłanka do wydania takiego orzeczenia oraz naruszenie art. 42 a § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2021 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych przez niezawiadomienie o składzie rozpoznającym sprawę poprzez doręczenie pierwszego pisma w sprawie.

W odpowiedzi na skargę oskarżyciel publiczny wniósł o jej uwzględnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Na podstawie art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Kognicja Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi obejmuje badanie czy w danej sprawie, na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji, zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza (art. 439 § 1 k.p.k.) albo

czy sąd odwoławczy zasadnie uznał, że ma miejsce wypadek wskazany w art. 454 k.p.k. czy też konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z treści uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego wynika, że podstawą wydania wyroku kasatoryjnego było stwierdzenie przez sąd odwoławczy, że w sprawie zachodzi konieczność skazania oskarżonego, czemu na przeszkodzie stoi treść art. 454 §1 k.p.k. Po analizie treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazać należy, że orzeczenie Sądu odwoławczego jest prawidłowe, jednakże wskazane stanowisko Sądu Okręgowego w Suwałkach winno zostać uzupełnione, bowiem w treści uzasadnienia zaskarżonego skargą wyroku Sąd Okręgowy jedynie lakonicznie wskazuje na konieczność przeprowadzenia w sprawie postępowania dowodowego. Wskazać należy, że wniosek oskarżonego o warunkowe umorzenie postępowania został uwzględniony na posiedzeniu odbytym w trybie art. 341 § 5 k.p.k. Wyrok został zatem wydany na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Jeżeli zatem uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wtedy, gdy konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości (art. 437 § 2 in fine k.p.k.), to tym bardziej przesłanka ta wchodzi w rachubę, jeżeli uprzednio przewód w ogóle nie był przeprowadzany.

W tym miejscu należy, że Sąd Najwyższy nie podziela stanowiska prokuratora zaprezentowanego w odpowiedzi na skargę, z którego wynika, że uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w okolicznościach przedmiotowej sprawy stoi na przeszkodzie treść art. 454 § 1 k.p.k.. Podobny pogląd wyraził autor skargi.

Odnosząc się do kwestii możliwości wydania przez sąd odwoławczy wyroku skazującego w przypadku wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w pierwszej instancji, mając na uwadze, że treść przepisu art.454 k.p.k. wskutek nowelizacji uległ zmianie i aktualnie przepis ten nie odnosi się już wprost do warunkowego umorzenia postępowania, należy przytoczyć pogląd zgodnie, z którym: „Wyłączenie z art. 454 § 1 warunkowego umorzenia postępowania wywołuje pytanie o możliwość reformatoryjnego orzekania przez sąd odwoławczy

na niekorzyść oskarżonego, gdy wyrok warunkowo umarzający postępowanie został wydany na posiedzeniu na wniosek oskarżonego lub z urzędu (art. 339 § 1 pkt 2), a od tego wyroku apelację wniósł oskarżyciel publiczny, domagając się skazania. Przed wspomnianą nowelizacją, niezależnie od forum orzekania o warunkowym umorzeniu postępowania, tj. na posiedzeniu czy na rozprawie, niedopuszczalne było skazanie w instancji odwoławczej. Obecnie nie ma już tej przeszkody, jednak powstaje wątpliwość, czy dopuszczalność skazania w instancji odwoławczej odnosi się także do sytuacji, gdy wyrok warunkowo umarzający postępowanie został wydany na posiedzeniu, a więc bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Wykładnia systemowa prowadzi do stwierdzenia, że dopuszczalność rozpoznania sprawy co do istoty na posiedzeniu i wydanie w tym trybie wyroku skazującego zostały ściśle określone w ustawie. Jeżeli zatem w takim szczególnym trybie nie wydano wyroku skazującego, tylko rozpoznano sprawę w innym szczególnym trybie, tu warunkowego umorzenia postępowania, to także sąd odwoławczy, rozpoznając apelację, nie może skazać oskarżonego. Należy bowiem zauważyć, że skazanie po raz pierwszy w instancji odwoławczej wiąże się z rozpoznaniem sprawy na rozprawie, a nie na posiedzeniu. W konsekwencji należy przyjąć, że w omawianym tu układzie procesowym zachodzi podstawa do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, o której mowa w art. 437 § 2 in fine, tj. konieczność przeprowadzenia na rozprawie przewodu sądowego nie tylko na nowo, ale w ogóle, co jest wymagane do skazania, chyba że sąd orzeka w trybie konsensualnym albo w trybie nakazowym, co tu nie miało miejsca”. (tak; D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2022, art. 454.).

Wskazać również należy, że poza zakres badania w trybie rozpoznania skargi pozostaje ocena ewentualnego naruszenia art. 42 a § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2021 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy w Suwałkach prawidłowo uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Olecku, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Z tych wszystkich względów skarga jako niezasadna, podlegała oddaleniu.